

**Zápis č. 6
z jednání Komise pro legislativu
Rady Olomouckého kraje
ze dne 13. 5. 2026**

Přítomni:

Mgr. Ing. Bc. Tomáš Sýkora

Mgr. Petr Caletka

Roman Karšulín

JUDr. Jan Rytíř

Bc. Miroslav Tábořský

Mgr. Alena Hálková

PhDr. Rostislav Hrdiborský

Mgr. Alexandra Martináková

Martin Zigmund

Mgr. Miloslav Tichý

Martin Hladil

Mgr. Jarmila Ižová

Nepřítomni:

Jan Jüttner

Mgr. Petr Caletka

Omluveni:

Bc. Zuzana Hicks

Program:

1. Přivítání zúčastněných
2. Různé – aktuální informace z oblasti voleb
3. Návrh novelizace zákona o obcích
4. Přehled dalších návrhů legislativních změn

Zápis:

1. Přivítání zúčastněných

Předseda komise Mgr. Ing. Bc. Tomáš Sýkora přivítal přítomné členy Komise pro legislativu Rady Olomouckého kraje na jejím šestém jednání. Současně přivítal také garanta komise, prvního náměstka hejtmána JUDr. Vladimíra Lichnovského.

Předseda komise konstatoval, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů komise. Dále uvedl, že všem členům komise byla doručena pozvánka obsahující návrh programu jednání.

Následně přivítal na jednání Ing. Petera Garláthyho, vedoucího oddělení správních činností odboru majetkového, právního a správních činností Krajského úřadu Olomouckého kraje, aby přítomné informoval o aktuálních otázkách z oblasti organizace voleb.

Předseda komise navrhl, aby byl s ohledem na časové možnosti Ing. Garláthyho jeho příspěvek zařazen do programu jednání jako bod „2. Různé – aktuální informace z oblasti voleb“.

Členové komise vyslovili souhlas s navrženým programem jednání, včetně pořadí jednotlivých bodů.

2. Různé - aktuální informace z oblasti voleb

Ing. Garláthy úvodem připomenul, že dne 1. 1. 2026 nabyl účinnosti nový zákon č. 88/2024 Sb., o správě voleb, který je výsledkem mnohaletého úsilí o zakotvení nové právní úpravy administrace voleb.

Hlavním cílem této právní úpravy je vytvoření Informačního systému správy voleb (ISSV), jenž má obsahovat čtyři základní moduly:

- Jednotný seznam voličů,
- Registr kandidátních listin,
- Registr okrskových volebních komisí,
- nástroj ePetice na podporu kandidatur.

ISSV je prvním informačním systémem veřejné správy, do něhož budou obecní úřady přistupovat prostřednictvím nového autorizačního a autentizačního systému Digitální a informační agentury, tzv. CAAIS (Centrální autentizační a autorizační informační systém). Tento systém má postupně nahradit dosud využívaný JIP/KAAS (Jednotný identitní prostor / Katalog autentizačních a autorizačních služeb).

Ing. Garláthy dále zdůraznil, že k dnešnímu dni není ani jeden z uvedených modulů ISSV plně funkční a v rámci Olomouckého kraje je systém ISSV zpřístupněn přibližně u poloviny obecních úřadů.

Současně upozornil, že volby do zastupitelstev obcí, které se společně s volbami do jedné třetiny Senátu uskuteční na podzim tohoto roku, patří k nejnáročnějším typům voleb v České republice. Na vzniklou situaci proto reaguje snaha o novelizaci platné a účinné právní úpravy.

Jako zcela aktuální informaci Ing. Garláthy uvedl, že počátkem tohoto týdne, konkrétně dne 11. 5. 2026, předložil Senát Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění uvedený zákon o správě voleb, jakož i další zákony upravující jednotlivé druhy voleb (sněmovní tisk č. 190).

Ing. Garláthy dále představil hlavní body předmětného návrhu Senátu:

- S ohledem na poměrně krátký časový prostor do podzimních voleb a současně na náročnost nově zaváděného systému je podle předkladatelů nezbytné zohlednit zájem na řádném průběhu voleb. Spuštění ISSV, respektive postupů na něj navázaných, se proto navrhuje odložit až na nejbližší celostátní volby, tedy na volbu prezidenta republiky, pro kterou budou kandidátní listiny podávány přibližně za 18 měsíců;
- podle nyní platné a účinné právní úpravy má být zaveden jeden společný hlasovací lístek pro všechny kandidáty namísto samostatných hlasovacích lístků pro jednotlivé kandidáty, jak tomu bylo doposud. Výjimku má tvořit pouze druhé kolo volby prezidenta republiky, kdy by postupující kandidáti měli každý vlastní hlasovací lístek. Toto řešení se přitom mělo uplatnit již při volbách do Senátu na podzim tohoto roku. K této změně však dosud neproběhla dostatečná informační kampaň, neboť voliči byli dlouhodobě zvyklí vybírat samostatný hlasovací lístek preferovaného kandidáta. Z tohoto důvodu se navrhuje zachovat stávající systém samostatných hlasovacích lístků jak pro volby do Senátu, tak i pro volbu prezidenta republiky;
- navrhované znění proto obsahuje pravidlo, podle něhož bude každý kandidát ve volbách do Senátu a ve volbě prezidenta republiky uveden na samostatném hlasovacím lístku a hlasování bude probíhat tak, že se tento hlasovací lístek nijak neupravuje a pouze se vloží do úřední obálky;
- stávající právní úprava voleb neobsahuje nástroje usnadňující přístup hendikepovaným občanům. Proto se navrhuje zavedení grafického kódu (QR kódu) jako povinné náležitosti hlasovacího lístku pro všechny typy voleb s výjimkou voleb do zastupitelstev obcí, a to s ohledem na jejich specifickou povahu. QR kód bude možné načíst mobilním telefonem, čímž má zejména osobám se zrakovým postižením usnadnit práci s konkrétním hlasovacím lístkem;
- odloženo má být rovněž využívání nástroje pro sestavování elektronických petic (ePetice). Jestliže má být podle návrhu tento nástroj nově využit nejdříve pro volby konané v roce 2028, není nezbytné jeho spuštění již v letošním roce. Za dostačující je považováno jeho zpřístupnění na počátku roku 2027, přičemž pro sběr elektronických podpisů bude i nadále k dispozici dostatečný časový prostor;
- dále se navrhuje prodloužení lhůty pro vytvoření seznamu voličů o šest měsíců, tedy celkem na 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona o správě voleb, konkrétně do poloviny roku 2027.

V závěru svého vystoupení Ing. Garláthy poukázal také na některé další aspekty nové úpravy administrace voleb. Připomněl, že má být vytvořen nový seznam voličů, přičemž občané Evropské unie s trvalým nebo přechodným pobytem v obci budou do seznamu voličů pro komunální volby zařazováni automaticky, aniž by museli o zápis žádat. Kandidátní listiny budou nově kontrolovány porovnáním s registrem obyvatel. Současně má být vytvořen registr okrskových volebních komisí, který bude evidovat rovněž zájemce o členství

v komisích, což usnadní zajišťování náhradníků za členy, kteří svou činnost v komisích ukončí.

K uvedenému tématu nebyly vzneseny žádné doplňující dotazy. Předseda komise poděkoval Ing. Garláchymu za jeho účast na jednání komise a za poskytnutí aktuálních informací.

3. Návrh novelizace zákona o obcích

Tajemnice komise představila problematiku novelizace zákona o obcích, která je součástí Plánu legislativních prací vlády pro zbývajících část roku 2026 a která se aktuálně nachází ve fázi po ukončeném připomínkovém řízení.

Jako jeden z hlavních bodů návrhu předmětné novelizace uvedla změny týkající se institutu **společenství obcí**. Cílem navrhované úpravy je především vytvoření organizačního a finančního zázemí pro společenství obcí tak, aby mu mohly být svěřeny širší kompetence, zejména v oblasti výkonu státní správy. Svěřenou státní správu má společenství obcí vykonávat svým jménem a na vlastní odpovědnost, přičemž na její výkon má obdržet příspěvek ze státního rozpočtu. Současně má získat postavení orgánu veřejné moci a má mu být zřízena datová schránka orgánu veřejné moci. Společenství obcí má být rovněž možné poskytovat příspěvek na jeho činnost.

Dále je aktuálně navrhováno doplnění § 53b zákona o obcích tak, aby postavení společenství obcí mohl nabýt i svazek obcí, jehož členy je alespoň deset obcí, v nichž je k 1. lednu kalendářního roku hlášeno k trvalému pobytu celkem alespoň 12 000 obyvatel. Současně se navrhuje, aby ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází nejvýše 30 obcí (oproti dosavadním 40 obcím), mohlo vzniknout jedno společenství obcí, a ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází 31 až 60 obcí (oproti dosavadním 41 až 60 obcím), mohla vzniknout nejvýše dvě společenství obcí.

Nově má být rovněž zakotveno obligatorní zřizování kanceláře společenství obcí a kontrolní komise. Zaměstnanci společenství obcí, kteří se podílejí na výkonu působnosti svěřené společenství obcí zákonem nebo na základě zákona, by měli mít postavení úředníků územního samosprávného celku. Nadřízeným a současně kontrolním orgánem ve věcech výkonu svěřené státní správy má být krajský úřad, zatímco výkon ostatních činností má kontrolovat Ministerstvo vnitra.

Tajemnice následně poukázala na další významný aspekt navrhované úpravy, a to možnost, aby společenství obcí zřizovalo vlastní obecní policii nebo pořizovalo společný plán dopravní obslužnosti území.

K problematice nové úpravy společenství obcí tajemnice dále uvedla, že cílem navrhované právní úpravy není vytvoření mezistupně veřejné správy mezi obcemi a kraji ani zásadní proměna charakteru společenství obcí, nýbrž podpora efektivního výkonu veřejné správy v rámci obcí. Těžiště činnosti společenství obcí by přitom mělo i nadále spočívat především v oblastech samosprávného charakteru.

Následně tajemnice představila další oblast zákona o obcích, které se předmětná novela týká, a to problematiku **odměňování zastupitelů** při souběhu funkcí. V této souvislosti uvedla aktuální informaci, že proti současné platné a účinné právní úpravě, která je obdobně obsažena také v zákoně o krajích a zákoně o hlavním městě Praze, podalo návrh na zrušení

22 senátorů. Před několika dny však plénium Ústavního soudu tento návrh zamítlo (viz nález sp. zn. Pl. ÚS 46/25 ze dne 29. dubna 2026).

V uvedeném nálezu Ústavní soud potvrdil, že i nadále platí pravidlo, podle něhož je-li uvolněný člen zastupitelstva obce, kraje nebo hlavního města Prahy současně členem zastupitelstva územního samosprávného celku jiné úrovně, náleží mu plná odměna pouze od toho územního samosprávného celku, u něhož je odměna vyšší. Druhý územní samosprávný celek mu poskytne pouze 0,4násobek odměny. Ústavní soud současně aproboval i související právní úpravu týkající se neuvolněných zastupitelů, kteří současně vykonávají funkci starosty, místostarosty, primátora, hejtmána či jejich náměstků a zároveň jsou poslanci, senátory nebo členy vlády.

Tajemnice závěrem konstatovala, že otázkou dalšího legislativního vývoje zůstává, zda a případně jakým způsobem uvedený nález Ústavního soudu ovlivní konečnou podobu novelizace této problematiky.

4. Přehled dalších návrhů legislativních změn

Tajemnice dále představila další právní předpisy, u nichž je navrhována novelizace. Jedná se především o zákony novelizované v souvislosti s výše uvedeným návrhem novely zákona o obcích, zejména o zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze, zákon o obecní policii, zákon o základních registrech či zákon o střetu zájmů.

Tajemnice dále upozornila na návrh novelizace zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Předmětem navrhované novelizace jsou dílčí, avšak významné změny v oblasti publikace právních předpisů územních samosprávných celků. Jedná se zejména o úpravu náhradního zveřejňování a číslování těchto právních předpisů.

V rámci diskuse k předcházejícím dvěma bodům jednání vznesl předseda komise doplňující dotaz, zda uvedený návrh novelizace zákona o obcích nějakým způsobem řeší problematiku malých obcí, například ve vztahu k jejich vysokému počtu či kvalitě výkonu veřejné správy. Tajemnice k tomu uvedla, že předmětem návrhu není výslovná redukce počtu samostatných obcí, avšak právě úprava institutu společenství obcí má obcím napomoci při výkonu některých agend.

Dále byla na základě dotazu Mgr. Jarmily Ižové diskutována otázka zájmu větších měst o členství ve společenství obcí.

Předseda komise informoval členy komise, že příští jednání se uskuteční dle potřeby, nejpozději však na podzim tohoto roku.

Závěrem předseda komise poděkoval JUDr. Vladimíru Lichnovskému za jeho účast na dnešním jednání komise, poděkoval rovněž přítomným členům komise za účast a jednání ukončil.

Jednání bylo ukončeno ve 13:40 hodin.

V Olomouci dne 13. 5. 2026

.....
Mgr. Ing. Bc. Tomáš Sýkora
předseda komise

Přílohy: Prezenční listina